

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 21-10-36626 כ. נ' כ.

בפני: כב' השופט הבכיר, אסף זגורי

תובעת ש.כ.
ע"י ב"כ עוה"ד ליאורה אוחנה

נגד

נתבע ש.כ.
ע"י ב"כ עוה"ד עופר בטאש

החלטה

כיצד יש לנהל הליך רכושי כאשר בת זוג מגישה תביעה לפירוק שיתוף במקרקעין ובמיטלטלין ומתנגדת לדון בגדרה באיזון משאבים כולל?

הרקע הרלבנטי:

1. הצדדים הינם בני זוג שנישאו ביום 21/12/2017 ונולדו להם שני ילדים משותפים.
2. יחסי הצדדים עלו על שרטון ומזה כשנה מתנהלים הליכים לפי החוק למניעת אלימות במשפחה (צווי הגנה) ובקשת יישוב סכסוך.
3. כעת הגישה התובעת תביעה רכושית בה עתרה לפירוק שיתוף בדירת מגורים שרכשו הצדדים בעיר *** וכן לפירוק שיתוף בתכולת הדירה (מיטלטלין).
4. במסגרת כתב התביעה טענה התובעת כי חיי הצדדים הסתיימו והפכו לאות מתה שלא ניתן להפיח בה חיים ועל כן יש לערוך איזון משאבים (ראו סעיף 5 לכתב התביעה). עם זאת עתירותיה היחידות של התובעת בכתב התביעה הינן לפירוק שיתוף במקרקעין ובמיטלטלין ללא איזון משאבים של יתר הנכסים (זכויות סוציאליות ופנסיוניות, חשבונות בנקים, כלי רכב).
5. הנתבע הגיש כתב הגנה והסכים לסעדים המבוקשים בכפוף למינוי שמאי, אך הוסיף כי יש מקום לאזן את כל יתר המשאבים של הצדדים (לרבות זכויות סוציאליות ומכוננית) וכי לשם כך יש להורות על גילוי מלא של החשבונות/מסלקה פנסיונית וכיו"ב וכן למנות אקטואר.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 21-10-36626 כ. נ' כ.

6. ביום 18/10/2021 ניתנה החלטה ראשונה בתיק על ידי בה נקבע ההליך לשיבת קדם משפט ובנוסף הוריתי לתובעת להסביר לבית המשפט בהודעה משלימה את העניינים הבאים:

- א. עמדתה לעניין "המועד הקובע" לצורך עריכת איזון המשאבים;
- ב. מהם המשאבים הנוספים שיש לאזן ומדוע לא נכללו ולא פורטו בתביעה;
- ג. עמדתה לעניין מימוש זכות קדימה על ידי אחד הצדדים;
- ד. עמדתה לעניין מינוי מומחה בתחום האקטואריה;
- ה. צירוף דפי מסלוקה פנסיונית של התובעת;
- ו. פירוט חובות של הצדדים נכון למועד הקובע;
- ז. פירוט יתרת משכנתא לסילוק; (ראו סעיף 6 להחלטה מיום 18/10/2021)

7. התובעת הגישה הודעה משלימה וטענה כך:
לדבריה המועד הקובע הוא 8/8/2021. התביעה היא לפירוק שיתוף בלבד וככל שהנתבע מעוניין לתבוע איזון משאבים נוספים זולת הדירה, שיתכבד ויגיש תביעה מתאימה. עוד ציינה התובעת כי לא נהירה לה דרישת בית המשפט להסבר מדוע לא עתרה לאיזון המשאבים כולם.
לאור כל אלה מתנגדת התובעת לעתירת הנתבע לעניין מינוי אקטואר/רואה חשבון שיערוך חוות דעת המתייחסת לכלל משאבי הצדדים.

החלופות העומדות בפני בית המשפט באשר לאופן בירור התביעה הרכושית:

8. לאור עמדת התובעת עומדות בפני בית המשפט מספר אפשרויות לעניין אופן ניהול ההליך הנוכחי: אפשרות ראשונה היא לפעול על פי בקשת התובעת ולדון אך ורק בסוגיית פירוק השיתוף בדירה ובתכולתה ורק במידה והנתבע יגיש תביעה לאיזון משאבים, לדון במשאבים נוספים שלא נכללו בתביעתה.

אפשרות אחרת היא לעכב את פירוק השיתוף עד אשר תוגש תביעה לאיזון כלל המשאבים מצד הנתבע (אלא שהוא לא עתר לכך).

ולבסוף קיימת אפשרות לדון במסגרת תביעת התובעת באיזון המשאבים כולם, ללא צורך בהגשת תביעה מטעם הנתבע והגם שלא נכללו סעדים בעניין זה בכתב התביעה וכאשר התובעת מצהירה מפורשות שאין לה עניין בכך.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 21-10-36626 כ. נ' כ.

דיון והכרעה:

9. סבורני כי האפשרות האחרונה (עריכת איזון משאבים כולל) היא היעילה והנכונה בנסיבות מקרה ממספר טעמים: יישוב סכסוך רכושי כולל בין בני הזוג, תום לב, אחריות שיפוטית לצמצום התדיינות בעקבות התקנות החדשות והכל כמפורט להלן:

9.1. תכלית חוק בית המשפט לענייני משפחה התשנ"ה – 1995 היא ליישב את הסכסוך במשפחה ולא רק להסמיך בימ"ש לענייני משפחה להכריע בכל תביעה בנפרד. הגישה הנוהגת היא גישה כוללת ואינטגרטיבית שמטרה ליישב הסכסוך בכללותו על ידי אותו גורם שיפוטי (ראו: רע"א 4358/01 בר אל נ' בר אל, פ"ד נה(5) 856 (19/8/2001) ארבל וגייפמן "חוק בית המשפט לענייני משפחה התשנ"ה – 1995" הפרקליט (מג) 431, 433-434 (תשנ"ז)).

9.2. הכרעה כוללת בסכסוך הרכושי שלפניי, ברור שלא תיעשה באם יבוצע פירוק שיתוף בדירת המגורים בלבד ללא יתר המשאבים (מכונית, חשבונות בנקים, זכויות סוציאליות).

9.3. אמנם לתובעת זכות קניינית לעתור לפירוק השיתוף בדירת המגורים, אך זכות זו יש להפעיל בתם לב (ראו בע"מ 8873/06 פלוני נ' פלוני [פורסם בנבו] (7/6/2007)).

9.4. כבר נפסק כי על אף שמכוח הזכות הקניינית במקרקעין רשאי כל שותף להגיש תביעה קניינית לפירוק שיתוף, כאשר מדובר בבני זוג וכאשר הדירה היא חלק מהמשאבים המשותפים שנצברו בחיי הנישואין, מסור לבית המשפט לענייני משפחה מרווח של גמישות דיונית בבואו להכריע בדבר הדרך הטובה ביותר לפתרון הסכסוך בין המתדיינים בפניו ובנסיבות מסוימות יכול בית המשפט לעכב את פירוק השיתוף בין בני הזוג אם ברצונו להגיע למצב שבו כל עניינם של בני הזוג יוסדר באופן כולל (הלכת בר אל לעיל בעמ' 862). כמובן שלעתים רצוי דווקא להפריד בין הדברים ולערוך איזון חלקי או פירוק שיתוף בנכס כדי לסייע לצדדים להביא לסיום הסכסוך והכל נתון לשיקול דעת שיפוטי (ראו בהלכת בר-אל ובע"מ 8873/06 וכן בע"מ 1334/12 פלוני נ' פלונית, [פורסם בנבו] (27/8/2012)).

9.5. בעניין בע"מ 8873/06 לעיל הסביר כב' השופט אדמונד לוי כיצד כנגד חלקו של בן זוג בדירת מגורים יכולות לעמוד זכויות בן הזוג האחר בנכסים אחרים לרבות חובות ואת כולם יש להסדיר באיזון כולל.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 21-10-36626 כ. נ' כ.

"נכס המקרקעין שפירוק השיתוף בו נדרש – ובפרט מקום בו מדובר בבית-מגורים – אפשר שייכלל במסת הנכסים העומדים לאיזון משאבים עם פירוקו של קשר הזוגיות. כנגד חלקו של בן הזוג האחד בו, עשויות לעמוד זכויותיו של בן הזוג האחר בנכס זה או בנכסים אחרים, כמו גם זכויות והסדרים שאינם קנייניים, ואף חובות של בן הזוג האחד למשנהו. אלה הם כולם נושאים להסדר כולל (סעיפים 5-6 לחוק יחסי ממון; ע"א 1229/90 חנוך נ' חנוך, פ"ד מה(5) 584; תמ"ש (ת"א) 20950/96 גלילי נ' גלילי, לא פורסם; תמ"ש (ת"א) 103490/00 א.ו. ואח' נ' א.ג., לא פורסם)" (ראו בע"מ 8873/06 פלוני נ' פלוני [פורסם בנבו] (7/6/2007)).

9.6. ראוי לציין כי התייחסות לפירוק שיתוף בדירת מגורים של בני זוג קיימת גם בסעיף 6א' לחוק יחסי ממון בין בני זוג התשל"ג – 1973 ללמדנו, כי מדובר בנכס שעל אף מאפייניו הקנייניים ככזה, הוא נחשב למשאב משותף שיש לאזן כיתר המשאבים של בני הזוג.

9.7. נוסף על טעמים אלה יש להזכיר את השינוי שנובע מתקנות בית משפט לענייני משפחה (סדרי דין) תשפ"א – 2020 (להלן: "התקנות"). אלה קבעו כלל דיוני של איחוד עילות וסעדים במובן זה שחלה חובה על בעל דין לכלול את כל עילות וסעדי התביעה הנובעים מהמסכת העובדתית הנפרשת בכתב טענותיו וכך נאמר בתקנה 15 (א)(1) לתקנות לעיל בעניין תביעה רכושית:

"תובענה בשל כל אחד מהעניינים המפורטים להלן תוגש בתביעה נפרדת, יהיה מספר הסעדים באותו עניין אשר יהיה:
תובענה כספית או רכושית, לרבות סעד הצהרתי, פירוק שיתוף בנכס וסעד לפי חוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג-1973; התובע יאחד בתובענה זו את כל עילות התביעה והסעדים כלפי אותו נתבע בשל אותה מסכת עובדתית".

9.8. אציין כי נוסח הסעיף אינו נוסח מרשה, אלא נוסח מחייב. לא נאמר התובע רשאי לאחד את כל עילות וסעדי התביעה. אלא נאמר כי התובע יעשה כן.

9.9. התוצאה של ניהול התביעה לפירוק שיתוף כפי מתכונתה כעת היא שלכאורה עשוי בית המשפט לפרק השיתוף, והתובעת לא תוכל לעתור בעתיד לאיזון יתר המשאבים.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 21-10-36626 כ. נ' כ.

אלא שנראה שהתובעת לא מעוניינת באיזון יתר המשאבים ולכן לכאורה החלת כלל מיצוי העילה או מעשה בית דין לא רלבנטי ואולי אף רצוי מבחינתה.

9.10. אלא שלא האינטרס הצר של בעל דין פלוני הוא שיכתיב את ניהול ההליך ואופן בירור ויישוב הסכסוך. אם יש צורך באיזון כלל המשאבים במסגרת תביעה לפירוק שיתוף במקרקעין/דירה, רשאי גם רשאי וייתכן שאף מחויב בית המשפט לענייני משפחה להורות על קידום בירור התביעה באופן שתכלול את כל המשאבים ותביא לאיזון כמצוות סעיף 6 לחוק יחסי ממון בין בני זוג התש"ג – 1973. זאת ללא צורך בחיוב בעל דין שנתבע בתביעה לפירוק שיתוף לעתור בתביעה נפרדת מצדו לאיזון יתר המשאבים. די לבעל דין שכנגד שיעתור לאיזון כלל המשאבים בכתב ההגנה.

בהקשר זה קובעת תקנה 2(א) לתקנות:

"בית המשפט לענייני משפחה אחראי על ניהול ההליך השיפוטי גם לשם צמצום ההתדיינות השיפוטית בין בעלי הדין שהם בני משפחה במטרה להגיע לסיום הסכסוך ביניהם וכן ליישובו בדרכי שלום אם ניתן, ותוך התחשבות במכלול ההיבטים הקשורים לסכסוך המשפחתי"

9.11. על בעלי דין המגישים תביעות לאיזון משאבים בבית המשפט לענייני משפחה לדעת, כי מדובר לא מדובר בתביעה כספית או ממונית "רגילה" שאם יזכו בה, יקבלו סעד כספי או קנייני חיובי מסוים. מדובר בתביעה לאיזון כלל המשאבים שהיא למעשה התחשבות בין הצדדים ביחס לכלל זכויותיהם ורכושם: החיובי והשלילי (חובות), המוחשי (נדל"ן, כלי רכב, מיטלטלין וכספים) והלא מוחשי (פוטנציאל השתכרות למשל), הנוכחי והעתידי (זכויות פנסיוניות).

9.12. בהחלט ייתכן שבן/ת זוג יגיש תביעה לאיזון משאבים וסיומה יידרש לשלם לצד האחר תשלומי איזון (למשל במקרה שזכויותיו עולות בשיעורן/שוויין הכספי על אלה של בן/ת הזוג האחר). תביעה לאיזון משאבים מצריכה את בית המשפט לערוך שומה והתחשבות של כלל נכסי הצדדים מכל מין וסוג ובסיומה לאזן ביניהם באופן שוויוני. זו המהות של הליך איזון המשאבים הקבוע בחוק יחסי ממון בין בני זוג התש"ג – 1973.

9.13. ענינו הרואות כיצד בסופו של יום מתאחד החזון של ועדת שינבויים להקמת בתי משפט לענייני משפחה עם הרואות הדין החדשות מכוחן, מוענקת לבית המשפט לא רק הסמכות לדון בכל היבטי הסכסוך של המשפחה אלא גם שיקול הדעת כיצד לנהל

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 21-10-36626 כ. נ' כ.

ההליך באופן שיביא לסיום הסכסוך באופן כוללני. כפועל יוצא, גם אם בעל דין מסוים מעוניין באיזון חלקי של המשאבים, רשאי ומוסמך בית המשפט לקבוע כי יאוזנו כלל המשאבים.

10. לאור כל האמור אני קובע כי במסגרת תביעה זו יאוזנו כלל המשאבים של בני הזוג ולא רק דירת המגורים ותכולתה.

ניתן לפרסום ללא פרטים מזהים של הצדדים

ניתנה היום, כ"ח כסלו תשפ"ב, 02 דצמבר 2021, בהעדר הצדדים.

אסף זגורי, שופט בכיר